

Ontvangen wat vanuit de hemel wordt gegeven

Voorganger: Ds. Heleen Weimar
Regenboogkerk Hilversum

Schriftlezing Oude Testament: Jesaja 65,17-25

Tweede Schriftlezing: Johannes 3,22-30

Johannes 3: 22-30

Prediking

Gemeente van Jezus Christus,

Wees blij! Ik zeg het nog eens: wees blij! Hoe indringend ook gezegd, hoe nadrukkelijk ook uitgesproken – het is niet een opdracht die zomaar werkt. Je wordt er niet onmiddellijk stralend blij van.

Niemand kan immers op commando iets voelen. Wees boos! Wees bang! Wees bedroefd! Dat gaat niet linea recta. Dat kan alleen via een omweggetje – een eigen, persoonlijk straatje om. Je voelt iets, als jij je aandacht op iets richt, wat dat gevoel oproept. Wat jou beweegt tot een emotie. Een situatie in de werkelijkheid bijvoorbeeld. Of een herinnering. Of iets wat je verwacht. Iets wat je ziet, in het echt of in je hoofd. Of iets wat je hoort – muziek heeft dat heel sterk: dat evocatieve vermogen om gevoelens op te roepen.

Bij de verschillende oproepen tot blijdschap, die ons vandaag vanuit de bijbel ter ore komen, worden dan ook steeds redenen gegeven tot blijdschap. Als je je die realiseert – tot werkelijkheid maakt – dan werken ze.

In de brief aan de Filippenzen, waarmee wij in beurtspraak deze dienst begonnen, is de reden tot vreugde, dat de Heer nabij is. *Verblijd u in de Heer, ik zeg het nog eens: verblijd u. De Heer is nabij.* Daarmee bedoelt Paulus twee dingen, denk ik. Enerzijds, dat de dag van Christus' komst ophanden is. Dat is iets om je op te verheugen. En bovendien: de Heer is ook dichtbij, omdat hij nu al onder ons werkt; merkbaar vrede bewerkstelligt, vertrouwen, liefde – en daarmee ook: vreugde.

In de profetie van Jesaja is de reden tot vreugde zijn visioen van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, die God scheppen zal. Wat Jesaja voor zijn geestes oog ziet, is dat wat wij ten diepste verlangen en meer nog. Stel je voor, dat dat eens werkelijkheid zal zijn. Stel je de bewoners van die nieuwe aarde voor, hun vreugde om alles wat goed geworden is. Hun blijdschap is aanstekelijk. Het verwarmt ook ons gemoed.

En dan tenslotte: Johannes de Doper. Zijn vreugde is van een zeer grootmoedige aard.

Johannes was aan het dopen bij Enon (wat bronnen betekent), dichtbij Salim (wat vrede betekent). Een zeer spiritueel gebied dus, gezien de namen.

Zijn leerlingen komen ongerust naar hem toe, een beetje verontwaardigd misschien ook; wellicht in hun hart een tikkeltje teleurgesteld in hun leermeester. Jezus, die Johannes pas had aangewezen, doopt nu ook en hij heeft meer succes dan Johannes. Iedereen gaat naar hém toe. Johannes was toch eerst...

Johannes antwoordt met een kleine gelijkenis. Ja, hij was eerst, maar wist vanaf het begin: de bruid, het volk van Israel, is niet voor hém bestemd, maar voor zijn vriend Jezus. Hij zal de bruidegom zijn. Johannes is Jezus' *best man*, zijn getuige, de ceremoniemeester, die zorgt dat de bruid en de bruidegom met elkaar verbonden kunnen worden. Het is hem een eer, een vreugde.

Blijdschap van een ander werkt aanstekelijk. Maar als die ander blij is met iets, wat aan jouw neus voorbijgaat, dan ligt afgunst op de loer. Johannes vreugde is het ómgekeerde van jaloezie – hij gunt zijn vriend de bruid. *Het vervult hem met grote vreugde.*

Johannes kan zo grootmoedig zijn, omdat hij wéét dat de bruid niet voor hem bestemd is. Het is een weten, dat hem vanuit de hemel ten deel is gevallen. *Een mens kan alleen ontvangen, wat hem vanuit de hemel gegeven wordt*, is de wijsheid, die Johannes zijn leerlingen meegeeft.

Ontvangen, wat je vanuit de hemel gegeven wordt – daarover gaat eigenlijk, kort gezegd, de vreugde van Advent, de blijdschap van deze zondag.

We zijn niet blij in de kerk, omdat we dat willen; omdat positief denken zo goed is voor een mens, zo gezond en het je zo succesvol maakt. We zijn ook niet blij, omdat we in de wereld zulke mooie dingen tot stand brengen; omdat alles zo goed lukt. De idee van de maakbare samenleving is nu echt wel achterhaald. We zijn ook niet blij, omdat we dat hebben afgesproken; omdat onze liturgische kalender dat aangeeft, op deze zondag Gaudete.

We kunnen blij worden, om wat er uit de hemel komt vallen – of beter gezegd: om wat ons vanuit de hemel gegeven wordt.

Jesaja heeft zijn visioen niet zelf bedacht. Het is geen wensdroom. Het is hem vanuit de hemel geschonken. Het is één van de ontroerendste gedeelten uit de bijbel. Ontroering, dat is verdriet met vreugde vermengd. Je huilt, terwijl je ook blij bent. Je bent blij, terwijl je ook pijn voelt.

*Geen zuigeling zal daar meer zijn
die slechts enkele dagen leeft,
geen grijsaard, die zijn jaren niet voltooit...
Zij zullen huizen bouwen en er zelf in wonen,
wijngaarden planten en zelf van de opbrengst eten...
zij zullen zich niet tevergeefs afmatten
en geen kinderen baren voor een verschrikkelijk lot...
Wolf en lam zullen samen weiden,
een leeuw en een rund eten beide stro...
Niemand doet kwaad, niemand sticht onheil
op heel mijn heilige berg.*

Ook Jezus komt uit de hemel vallen – of beter gezegd: wordt ons vanuit de hemel geschonken.

De evangelist Johannes benadrukt dit in alle toonaarden, zijn hele evangelie door.

Jezus is afgedaald van de Vader. Vanuit de hemel is hij naar ons toegekomen.

Ook Jezus' optreden, wat hij doet en zegt, is niet alleen maar prettig; aangenaam om over te lezen.

Je wordt er niet zomaar blij en gelukkig van. In Jezus' optreden zien we ook die mengeling van verdriet en vreugde; van ondergang en overwinning; van afstand doen en ontvangen; van pijn en blijdschap. Er is die weerbarstige paradox van groot worden door de minste te zijn.

Ook deze weg van Jezus is een geschenk. Dat had niemand zo zelf kunnen bedenken. Niemand had de toekomst zo kunnen ontsluiten zoals hij. Het is een eer om als gemeente met Jezus verbonden te mogen zijn, zoals een bruid met haar geliefde. Een huwelijk dat in de hemel gesloten is. Om met de woorden van Johannes te spreken: *Dat vervult met grote vreugde.*

Het gesprek van Johannes met zijn leerlingen, waarin hij zijn diepzinnige one-liner poneert: *Een mens kan alleen ontvangen, wat hem door de hemel gegeven wordt*; - dit gesprek vindt plaats in het kader van een geschil over de doop. 'Wat is de reinigende betekenis van de doop?' vroeg een Judeeër aan de leerlingen van Johannes. En hoe zit het eigenlijk met de reinheidswetten? Johannes doopte met water, maar hij wist dat het uiteindelijk zou gaan om de doop met de heilige Geest. De Geest, waarmee Jezus zou dopen. Johannes' waterdoop was slechts een voorbereiding.

Juist door het werk van de Geest van Jezus kunnen we ontvangen, wat ons door de hemel gegeven wordt; kunnen we, bij wijze van spreken, opvangen, wat uit de hemel komt vallen. Dat kan iets van volharding zijn, het vermogen om het uit te houden en hoop te houden en solidair te blijven in deze moeilijke tijd. Wat ons toe komt vallen, dat kan ook nieuwe inspiratie zijn, zin, motivatie om te doen wat wij moeten doen en te laten wat we moeten laten.

Het kan ook nieuw inzicht zijn, of een verdieping van inzicht, in wat ieders roeping is; wat jouw eigen talent en kracht is. Dat helpt om niet te grijpen naar een taak, die je niet hebt ontvangen, die je niet aankunt. Het helpt ook om te zien, hoe de verschillende taken en opdrachten, die al die zo verschillende mensen op zich nemen, in de kerk, in familieverband, in de samenleving, elkaar aanvullen en mogelijk maken. De één is een wegbereider, de ander een koploper. De één is een vragensteller, de ander poneert wijsheden. De één is een dromer, de ander een doener. De één heeft grootse plannen, de ander is groot in bescheidenheid.

Een mens kan alleen ontvangen, wat hem of haar door de hemel gegeven wordt.

Vandaag mogen we ons verheugen over de regen van bemoediging, die ons uit de hemel toevalt. Laten we die met open harten en open handen ontvangen.

Amen